

Ìwé Dániẹ̀lì - Ọ̀gọ̀rùn-ún kan lẹ̀ẹ̀rìndínlógún

Sábáàti àti Ìyàsímímọ̀ Ara: Àwọ̀n Ọ̀kúta Ìpìlẹ̀ Ìlànà Ìdidí Millerite

Jeff Pippenger

2024-04-14

Ìdánwò ikeyin fún iran Míléráiti, tí ó kùnà nínú ilànà idánwò náà, bèrè ní ọdún 1856, pèlú didé imólẹ̀ tí ó pọ̀ sí i lórí “àkókò méje” ti Lefitíkù ogún-dín-lógbòn. Láti ọdún 1856 sí 1863, iránsé Laodíkíà fi àmì sí àkókò ikeyin kan nínú àsikò tí ó bèrè pèlú didé ángẹ̀lì kẹta ní October 22, 1844. Àsikò náà ni a sojú fún nípasẹ̀ eṣẹ̀ ketálá tí tí dé eṣẹ̀ keṣẹ̀dógún ti Dániẹ̀lì orí kọkànlá.

Àkókò náà ni a fi hàn kì í ṣe nípa àwọ̀n eṣẹ̀ wọ̀nyí nikan, ṣùgbón pèlú nípa itàn tí ó mú imúṣe àwọ̀n eṣẹ̀ wọ̀nyí wá, àti pèlú nípa ẹ̀rì ilẹ̀-ayé Panium, èyí tí í ṣe pèlú Kesarea Filipi. Kesarea Filipi ni Kristi ṣẹ̀bẹ̀wò sí ní ète pátó diẹ̀ kí agbelebu tó dé, àti agbelebu náà dúró fún òfin Ọ̀jọ̀ Àìkú, èyí tí a ṣàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípa eṣẹ̀ kerinlá. Ní October 22, 1844, Kinníun ẹ̀yà Júdá fi ẹ̀kọ̀ ọ̀jọ̀ isinmi hàn ní imólẹ̀ àkànṣe kan. Lẹ̀yìn náà, ní òpin ilànà idánwò náà, Ó mú ibísí imọ̀ kan wá lórí “àkókò méje,” àti “àkókò méje” inú Lefitiku ogún-ún méfà jẹ̀ ẹ̀kọ̀ ọ̀jọ̀ isinmi kan. Òfin ọ̀jọ̀ isinmi nípa ilẹ̀ sísinmi ni ó jẹ̀ àfikún tààrà sí òfin ọ̀jọ̀ isinmi nípa èniyàn sísinmi. Àsọtẹ̀lẹ̀ àkókò ti eḡbẹ̀rún méjì ẹ̀dẹ̀gbẹ̀ta ọdún àti eḡbẹ̀rún méjì ọ̀dún méta náà parí ní October 22, 1844.

Àkókò ikeyin nínú ilànà idánwò náà, láti ọdún 1856 sí 1863, jẹ̀ ifihàn tí ó pọ̀ sí i nípa ọ̀jọ̀ Ìsinmi, èyí tí a ti fi sí imólẹ̀ àkànṣe ní ibèrè ilànà ididi àti idánwò náà. Itàn tí imúṣe àwọ̀n eṣẹ̀ ketálá sí keṣẹ̀dógún nínú Danieli mọ̀kànlá dúró fún, ni ó sojú fún àkókò idánwò nìbí tí a ti fi èdidí Ọ̀lọ̀run tẹ̀ lé fún ayérayé lórí eḡbẹ̀rún méjìlélógójì [ọ̀gọ̀rùn-ún mẹ̀rinlélógójì] náà. Nínú itàn náà ni a ti so ọ̀pá méjèjèjì ti Hesekieli pọ̀. Ìṣọkan àwọ̀n ọ̀pá méjèjèjì náà sojú fún idapọ̀ Ìwà-Ọ̀lọ̀run pèlú ẹ̀dà èniyàn, àti ẹ̀kọ̀ tí n tòn nínú imólẹ̀ àkànṣe nínú itàn náà ni ẹ̀kọ̀ nípa iṣẹ̀dá ara Kristi.

Nítórí èyí, nígbà tí Peteru dá Kristi mọ̀ gẹ́gẹ̀ bí Ọ̀mọ Ọ̀lọ̀run ní Kesarea Filipi, ó n jẹ́wọ̀ pé Kristi, gẹ́gẹ̀ bí Ọ̀mọ Ọ̀lọ̀run, ṣàfihàn iwà méjì rẹ̀—ìyẹn pé Ọ̀un ni Ọ̀mọ Ọ̀lọ̀run àtọ̀runwá, ẹ̀ni tí ó gba ara èniyàn wọ̀, tí ó sì nípa bẹ̀ di Ọ̀mọ èniyàn.

“Bí àwọ̀n ọ̀mọ-ẹ̀yìn náà ṣe n ṣàwárí àwọ̀n àsọtẹ̀lẹ̀ tí ó jẹ́rì nípa Kristi, a mú wọ̀n wọ̀ inú àjọ̀ṣepọ̀ pèlú Ọ̀lọ̀run, wọ̀n sì kọ̀ nípa Ẹ̀ni tí ó ti gòkè lọ̀ sí ọ̀run láti parí iṣẹ̀ tí Ó ti bèrè lórí ilẹ̀ ayé. Wọ̀n mọ̀ ọ̀títọ̀ náà pé nínú Rẹ̀ ni imọ̀ gbé, èyí tí kò sí èniyàn kankan tí, láìsí irànlọ̀wọ̀ agbára ọ̀run, lè lọ̀ye. Wọ̀n nílò irànlọ̀wọ̀ Ẹ̀ni náà tí àwọ̀n ọ̀ba, àwọ̀n wòlìi, àti àwọ̀n olódodo ti so tẹ̀lẹ̀ nípa Rẹ̀. Pèlú iyálẹ̀nu ni wọ̀n fi ka, tí wọ̀n sì tún ka, àwọ̀n àpẹ̀júwe àsọtẹ̀lẹ̀ nípa iwà àti iṣẹ̀ Rẹ̀. Bí imọ̀ wọ̀n ṣe ṣókùnkùn tó nípa àwọ̀n Ìwé Mímọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀! bí wọ̀n ṣe lóra tó láti gba àwọ̀n ọ̀títọ̀ nílá tí ó jẹ́rì nípa Kristi! Nígbà tí wọ̀n n wò Ọ̀un nínú itẹ̀rìba Rẹ̀, bí Ó ti n rìn gẹ́gẹ̀ bí èniyàn lááárín àwọ̀n èniyàn, wọ̀n kò tìi lóye àṣírí ijíhìn-ara Rẹ̀, iwà méjì ti ẹ̀dà Rẹ̀. A di ọ̀jú wọ̀n mú, kí wọ̀n má bàà lè mọ̀ iwà Ọ̀lọ̀run nínú ẹ̀dà èniyàn ní kíkún. Ṣùgbón lẹ̀yìn tí Ẹ̀mí Mímọ̀ tan imólẹ̀ sí wọ̀n, bí wọ̀n ti n fẹ̀ gidigidi láti tún rí I, àti láti fi ara wọ̀n sílẹ̀ ní eṣẹ̀ Rẹ̀!” *The Desire of Ages*, 507.

Láti October 22, 1844 títi dé 1863 n sojú akókò ididiè ti egberún lonà ogórùn-ún kan àti egberún merinlélógòjì. Akókò nàà bèrè pèlú fifi ojò isinmi hàn gégé bí otító pàtáki àkànse lááarin òpò otító tí a tú sílè ní akókò ididiè nàà. Akókò nàà sì bèrè iró ipè keje, èyí tí ó fi hàn nígbà tí a ó parí àsirí Olórun.

Sùgbón ní ojò ohùn ángèlì keje, nígbà tí yòò bèrè sí í fún ipè, àsirí Olórun yòò parí, gégé bí ó ti kéde rè fún àwọn iránṣe rè, àwọn wòlìi. Ìfihàn 10:7.

Angèlì keje nàà pèlú ni ègbé keta, nítorí ididi sísàmi nàà n seḷe nínú itàn nígbà tí ogun Islam wà lówólówó. Bí Adventismu Millerite bá ti jẹ olódótó ní akókò tí ó tẹlẹ October 22, 1844, a ì bá ti tú Islam tí a ti dá lélẹ ní August 11, 1840, sílẹ.

“Bí àwọn Adventist, léyìn idánilékòò nílá nàà ní oḍún 1844, bá ti di igbàgbó wọn mú sìnṣin tí wón sì bá ti tèsíwájú ní isòkan nínú itósónà àfihàn Olórun tí a n sí sílẹ, ní gbigba ihinrere ángèlì keta nàà àti ní lílo agbára Èmí Mímó kéde rè fún ayé, wọn ì bá ti rí igbàlà Olórun, Olúwa ì bá ti fi agbára nílá ṣiṣe pò mò isapá wọn, isẹ nàà ì bá ti parí, Kristi sì ì bá ti ti wá tẹlẹ láti gba àwọn èniyàn Rè sí èrè wọn. Sùgbón ní akókò iyeméjì àti àidánilójú tí ó tẹ lé idánilékòò nàà, òpò nínú àwọn onígbàgbó Advent fi igbàgbó wọn sílẹ.... Báyi ni a se dí isẹ nàà lówó, a sì fi ayé sílẹ nínú òkùnkùn. Bí gbogbo egbé Adventist bá ti sòkan lóri àwọn òfin Olórun àti igbàgbó Jésù, itàn wa ì bá ti yàtò gidigidi tó!” Evangelism, 695.

Ní ojò kerinlélógún oṣù Kewáá, oḍún 1844, ipè keje bèrè sí í dún, ipè Jubilee nàà sì bèrè sí í dún.

“Iwo yòò sì ka sàbà oḍún méje fún ara re, igbà méje ti oḍún méje; akókò àwọn sàbà oḍún méje nàà yòò sì jẹ fún o ní oḍún mòkandínláádòta. Nígbà nàà ni iwó yòò mú kí a fón ipè oḍún idásílẹ ní ojò kewáá oṣù keje; ní ojò ètùtù ni e ó mú kí a fón ipè nàà káakiri gbogbo ilẹ yín. E ó sì yà oḍún áádòta nàà sí mímó, e ó sì kéde òmìnira káakiri gbogbo ilẹ nàà fún gbogbo àwọn olùgbé inú rè: yòò jẹ oḍún idásílẹ fún yín; e ó sì padà, olúkúlùkù èniyàn, sí ogún rè, e ó sì padà, olúkúlùkù èniyàn, sí idílẹ rè. Lefitìkù 25:8–10.”

Nígbà tí akókò fifi àmi sí àwọn egberún ogórùn-ún kan lèḷḷédegbèta merinlélógòjì bá bèrè, ipè kan wà tí ó n fi hàn pé ogun tí Íslámù ti se ti dé, àti ipè kan tí ó n kéde òmìnira fún àwọn tí wón ti jẹ erú èṣe. Ipè kan n tóka sí itàn ìta, èkejì sì n ṣáfihàn ìrírì inú àwọn èniyàn májèjú ojò ikeyin wònyen. A tú isin wón kúrò nígbà tí a bá so eḍá èniyàn wón pò mò Ìwà-Olórun Rè títi láé. Lóri ilà lóri ilà, àwọn ipè méjèjì wònyen jẹ Ipè kan soṣo, nítorí pé a kí í fun ipè Jubilee bí kò se ní Ojò Ìwènùmóra, Ojò Ìwènùmóra nàà sì bèrè nígbà tí a bá fun ipè keje ti ègbé keta. Èkó tí ó sojú àwọn ipè méjèjì nínú isisẹ Millerite ni imólẹ ojò isinmi. Imólẹ tí ó sojú àwọn ipè méjèjì ní àwọn ojò ikeyin wònyí ni èkó isòdèdè ara. Lóri ilà lóri ilà, ojò isinmi àti èkó isòdèdè ara jẹ èkó kan nàà.

Ìjẹwó Pétèrù dá Mèsáyà mò, ó sì tún fi Omọ Olórun hàn. Mèsáyà ni Omọ Olórun. Mèsáyà ni Elèdàá tí a sojú fún nípa ojò isinmi.

“Paulu kò tì rí Kristi rí nígbà tí Ó n gbé lóri ayé. Ní tòótó, ó ti gbó nípa Rè àti isẹ Rè, sùgbón kò lè gbà pé Mèsáyà tí a ti se ilé rí fún, Elèdàá gbogbo ayé, Olùfúnni ní gbogbo ibùkún, yòò farahàn lóri ayé gégé bí èniyàn lásán.” Sketches from the Life of Paul, 256.

Sábáàti n fi Elédàà hàn, àti Elédàà nàa ni Kristi tí Pétèrù dá mò. Ọmọ Ọlórùn, ẹni tí Pétèrù dá mò, ni Ẽni nàa tí ó para pọ̀ mò ẹran-ara ẹniyàn láti di Ọmọ ẹniyàn. Ọmọ Ọlórùn dúró fún ịsàrà-àyé.

“Kristi mú agbára wá fún àwọn ọkúnrin àti àwọn obinrin láti sẹgun. Ó wá sí ayé yìí ní àwòrán ẹniyàn, láti gbé gégé bí ẹniyàn lááárín àwọn ẹniyàn. Ó gbé àwọn ojúse àti àbùdá tí ẹ̀dá ẹniyàn n ru sórí ara Rẹ̀, kí a lè fi í hàn gbangba, kí a sì dán án wò. Nínú ẹ̀dá ẹniyàn Rẹ̀, Ó jẹ alábápín nínú ẹ̀dá àtòrunwá. Nínú iwájẹ̀pẹ̀ Rẹ̀, Ó ní ní itumò tuntun oyè Ọmọ Ọlórùn. Àngẹ̀lì nàa sọ fún Màrià pé, ‘Agbára Ẽni Tí Ó Ga Jùlọ̀ yòò sí bo ọ: nítórí nàa pẹ̀lú, ohun mímọ̀ nàa tí a ó bí láti inú rẹ̀ ni a ó máa pè ní Ọmọ Ọlórùn’ (Luku 1:35). Bí Ó tilẹ̀ jẹ Ọmọ ẹniyàn, Ó di Ọmọ Ọlórùn ní itumò tuntun. Báýíí ni Ó ẹ̀se dúró nínú ayé wa—Ọmọ Ọlórùn, síbẹ̀ tí a so mò iran ẹniyàn nípasẹ̀ ibí.” Selected Messages, iwé 1, 226.

Ní Kesarea Filipi, ijẹwọ̀ méjì Peteru dúró gégé bí asojú ọ̀kẹ̀ méjilélógójì egbèrún, tí wọn lóye pé Jésù ni Kristi nàa, Ọmọ Ọlórùn, àti ẹ̀kọ̀ ojọ̀ isinmi tí a mú kí ó túbọ̀ mọ̀lẹ̀ ní ọ̀dún 1844, pẹ̀lú ẹ̀kọ̀ nípa iranlọwọ̀ ara ti a mò ní àwọn ojọ̀ ikeyin. Ìmọ̀lẹ̀ ọ̀títọ̀ méjèjèjì ni a sí silẹ̀ ní ibèrẹ̀ àti ní ọ̀pin àkókò ìdimọ̀, gégé bí a ti jẹ́rìí rẹ̀ nínú itàn ìdimọ̀ láti October 22, 1844 sí 1863, àti itàn àwọn ohùn méjì inú Revelation orí kejídínlógún.

Nínú ilà ètò àwọn Millerite méjèjèjì ti ilàna fifi èdidi dì, àti nínú ilà àsọ̀tẹ̀lẹ̀ ti fifi èdidi dì nínú Ìfihàn orí kejídínlógún, idánwò kan wà ní iparí pátápátá àkókò nàa níbi tí a ti fihàn ẹ̀ka kan gégé bí àwọn wúndiá òmùgò, gégé bí ó ti rí láti ọ̀dún 1856 sí 1863, àti tí a ti fihàn ẹ̀ka kan gégé bí àwọn wúndiá ọ̀lọgbón láti Oshù Keje 2023 tí tí dé ọ̀fin Àikú tó n bọ̀ láipẹ̀. Àkókò idánwò ikeyin yẹn tún ibèrẹ̀ àkókò nàa ẹ̀. Àngẹ̀lì kan nàa tí ó sọkalẹ̀ ní September 11, 2001 dé gégé bí Míkáẹ̀lì láti pe àwọn ọ̀kú sí iyè ní 2023, diẹ̀ sí iyè ànínipẹ̀kun àti diẹ̀ sí ikú ànínipẹ̀kun. Nígba tí Ó dé, Ó darí àwọn ẹniyàn Rẹ̀ padà sí àwọn ipilẹ̀. Diẹ̀ kọ̀ láti rin ní àwọn ọ̀nà àtíjọ̀, diẹ̀ sì n rin ní àwọn ọ̀nà àtíjọ̀. Diẹ̀ fetí sí ohun ipè; diẹ̀ kọ̀ láti gbọ̀.

Báýíí ni Olúwa wí, Ẽ dúró ní ojú ọ̀nà, kí ẹ̀ sì wò ó, kí ẹ̀ sì béèrè nípa àwọn ọ̀nà àtíjọ̀, ibí tí ọ̀nà rere wà, kí ẹ̀ sì máa rin nínú rẹ̀, ẹ̀ ó sì rí isinmi fún ọ̀kàn yín. Sùgbón wọn ní, Àwa kí yóò rin nínú rẹ̀. Pẹ̀lú èyí, mo fi àwọn olùşọ̀ kalẹ̀ lórí yín, ní wí pé, Ẽ fetí sí irò ipè. Sùgbón wọn ní, Àwa kí yóò fetí sí i. Jeremiah 6:16, 17.

Ìhin tí ipè tí àwọn olùşọ̀ n fọ̀n dúró fún jẹ̀ ohun méjì pátápátá. Ó jẹ̀ ipè keje ti Islam àti ipè Jubilee ti itúsílẹ̀. Ó jẹ̀ ìhin isọ̀kan Ìwà-Òrìşà pẹ̀lú ẹ̀dá ẹniyàn, èyí tí a ẹ̀se nípasẹ̀ àsírí ifarahàn nínú ara, tí ó sì n mú iwà kan jáde tí a ti pèsè sílẹ̀ fún èdidi Ọlórùn, èyí tí í ẹ̀se Sábáàti. Ìhin nàa, isẹ̀ nàa àti àwọn àyidayida tí ó ní ibáşepọ̀ pẹ̀lú àkókò ikeyin yẹn ti èdidi, tí ó bèrẹ̀ ní July 2023, ọ̀dún méjilélógún léyìn 2001, ni a dúró fún nínú ẹ̀şẹ̀ ketàlá sí keşèdógún ti Daniel chapter eleven, àti nípa ibèwò Kristi sí Caesarea Philippi nínú Matthew chapter sixteen.

Nínú àkàwé àwọn wúndiá mewaá, gbogbo àwọn wúndiá nàa sùn ní àkókò idádúró nàa. Jésù sọ̀ fún àwọn ọ̀mọ-ẹ̀yìn Rẹ̀ pé, Lásàrusì sùn.

Àwọn nńkan wònyí ni ó sọ; léyìn nàa, ó sì wí fún wọn pé, Lásàrù ọ̀rẹ̀ wa n sùn; sùgbón èmi n lo, kí n lè jí i kùró nínú oorun. Nígba nàa ni àwọn ọ̀mọ-ẹ̀yìn rẹ̀ wí pé, Olúwa, bí ó bá n sùn, yóò sà. Sùgbón Jésù n sọ̀rọ̀ nípa ikú rẹ̀: sùgbón wọn rò pé ó n sọ̀rọ̀ nípa isinmi oorun. Nígba nàa ni Jésù sọ̀ fún wọn ní gbangba pé, Lásàrù ti kú. Johanu 11:10–14.

Ní òpin ojò m̀k̀anl̀l̀ógún, Dáníèlì rí iran náà, ó sì wà nínú oorun jinl̀.

“Èmi Dáníèlì nìkan ni mo rí iran náà: nítòrí àwọn ọ̀k̀unrin tí wọn wà p̀l̀ú mi kò rí iran náà; s̀g̀b̀on iwárirí ǹlá kan b̀ ẁon, t̀o b̀èè tí ẁon fi sá l̀o láti fi ara ẁon pam̀o. Nítòrí náà a fi mí síl̀è nìkan, mo sì rí iran ǹlá ỳí, agbára kankan kò sì s̀k̀k̀ú nínú mi: nítòrí ẹ̀wà mi ỳí padà nínú mi d̀ì ìbàj̀é, mi ò sì ní agbára kankan m̀o. Síb̀è, mo gb̀o ohùn ọ̀r̀o r̀è: àti nígba tí mo gb̀o ohùn ọ̀r̀o r̀è, nígba náà ni mo b̀o sínú oorun j̀j̀inl̀è l̀órí ojù mi, ojù mi sì dojù k̀o il̀è.” Dáníèlì 10:7–9.

Àwọn ẹ̀l̀eríi méjì inú Ìfihàn orí k̀ok̀anl̀á wà ní òkù ní ojù p̀op̀o fún ojò m̀eta àtààb̀o, àwọn egungun gb̀ígb̀e Esekíelì sì wà nínú àfonífojì. Ní ojò k̀et̀adínl̀ógún oşù Keje, ọ̀dún 2020, àk̀ok̀o idádúró ikú ẹ̀mí àti oorun ni a mú wà sórí àwọn wúndíá isisè àng̀èlì k̀eta. Ní ọ̀dún m̀eta l̀éyìn náà, ilàna j̀j̀j̀i àti p̀íp̀èsè àwọn èniyàn Ọ̀l̀orun ojò ik̀eyìn g̀g̀g̀é bí àsíá R̀è àti ogun alágbára R̀è b̀èr̀è. Àng̀èlì tí ó s̀ok̀al̀è ní ojò k̀et̀adínl̀ógún oşù Keje, ọ̀dún 2020, tú òtítò kan síl̀è, g̀g̀g̀é bí àwọn àng̀èlì tí m̀áa ǹ s̀e nígba gbogbo tí ẁon bá s̀ok̀al̀è.

Òtítò tí ó sí tùm̀o ni irírí àk̀ok̀o idúró p̀é àti ìbànúj̀e àk̀ok̀o. Àwọn èniyàn Ọ̀l̀orun ní ojò ik̀eyìn ni a tí tú ká nígba náà, àti nígba tí ilàna j̀j̀j̀i ẁon dé sínú itàn, a ó sì b̀èèr̀è l̀oẁo ẁon kí ẁon m̀o, kí ẁon sì j̀éẁo p̀é a tí tú ẁon ká, àti p̀é ẁon wà nínú àk̀ok̀o idúró p̀é. Nígba náà ni a rán àwọn àng̀èlì p̀up̀o, tàbí ọ̀p̀o iránşé, láti fi fún iránşé àk̀ok̀o idúró p̀é ní agbára.

“L̀égb̀èè iparí iránşé àng̀èlì kejì, mo rí im̀ol̀è ǹlá kan láti ọ̀run ǹ t̀àn sórí àwọn èniyàn Ọ̀l̀orun. Àwọn itanran im̀ol̀è ỳí dàbí ẹ̀ni p̀é ẁon m̀ol̀è gan-an bí oòrùn. Mo sì gb̀o ohùn àwọn àng̀èlì tí ǹ k̀é p̀é, ‘Kíyèsí i, ọ̀k̀o iyàwò ǹ b̀o; ẹ̀ jade l̀o padé R̀è!’”

“Èyí ni igbe àárín òru náà, èyí tí ó ỳe kí ó fi agbára fún ihinrere àng̀èlì kejì. A rán àwọn àng̀èlì láti ọ̀run wà láti jí àwọn ẹ̀ni mím̀o tí ir̀eẁèsí ti bá dide, àti láti p̀èsè ẁon síl̀è fún is̀e ǹlá tí ó wà níwájù ẁon. Kì í s̀e àwọn ọ̀k̀unrin tí ó ní ẹ̀bùn p̀up̀o jùl̀o ni ẁon k̀ok̀o gba ihinrere ỳí. A rán àwọn àng̀èlì sí àwọn onír̀èl̀è, olùfokànsin, ẁon sì fi ipa im̀ísí mú ẁon gb̀e igbe náà sókè p̀é, ‘Wò ó, Ọ̀k̀o iyàwò ǹ b̀o; ẹ̀ jade l̀o láti padé R̀è!’ Àwọn tí a fi igbe náà lé l̀oẁo yára, ẁon sì, nínú agbára Èmí Mím̀o, k̀ede ihinrere náà, ẁon sì jí àwọn arák̀unrin ẁon tí ir̀eẁèsí ti bá dide. Is̀e ỳí kò dúró l̀órí ogb̀on àti ẹ̀k̀o àwọn èniyàn, bí kò s̀e l̀órí agbára Ọ̀l̀orun, àwọn ẹ̀ni mím̀o R̀è tí ẁon gb̀o igbe náà kò sì l̀è k̀o ọ̀. Àwọn tí ó j̀é ti ẹ̀mí jùl̀o ni ẁon k̀ok̀o gba ihinrere ỳí, àwọn tí ẁon tí s̀áájù rí nínú is̀e náà sì ni ẁon gb̀eyìn jùl̀o láti gba a àti láti rán án l̀oẁo láti mú kí igbe náà le sí i p̀é, ‘Wò ó, Ọ̀k̀o iyàwò ǹ b̀o; ẹ̀ jade l̀o láti padé R̀è!’”

“Ní gbogbo agbègbè il̀è náà, a fi im̀ol̀è fúnni l̀órí ihin is̀e àng̀èlì kejì, ik̀igbe náà sì yo ọ̀k̀an ẹ̀gb̀eegb̀èrùn èniyàn. Ó l̀o láti ilú dé ilú, àti láti abúlè dé abúlè, títi àwọn èniyàn Ọ̀l̀orun tí ǹ dúró dè fi jí ní kíkún. Nínú ọ̀p̀o ijò, a kò j̀é kí a k̀ede ihin náà, ẹ̀gb̀e ǹlá kan sì lára àwọn tí ẁon ní ẹ̀rì aláàyè fi àwọn ijò tí ó s̀ubú ẁonyí síl̀è. Is̀e agbára ǹlá kan ni a s̀e nípasè ik̀igbe oğànjò òru. Ihin náà ǹ ỳe ọ̀k̀an wò, ó sì ǹ mú àwọn onígbàgb̀o wà láti wà irírí aláàyè fún ara ẁon. Ẁon m̀o p̀é ẁon kò l̀è t̀e ara ẁon l̀éyìn.” Early Writings, 238.

Ìb̀oẁol̀è iránşé ik̀igbe Òru Méjilá nínú àp̀èjúwe náà ǹ fi àk̀ok̀o náà hàn nígba tí ó di mím̀o nípa ẹ̀gb̀e méjì àwọn wúndíá bóyá ẁon ní òr̀orò. Àwọn ọ̀l̀ogb̀on ní òr̀orò, àwọn aşıwèr̀è kò ní í. A mú àp̀èjúwe náà s̀e nípasè is̀e Samuel Snow nínú itàn àwọn Millerite, àti nínú is̀e náà iránşé tí Snow gb̀e kalè ni a t̀ub̀o mú dàgbà g̀g̀g̀é bí a s̀e sojú r̀è nínú àwọn àp̀il̀èk̀o r̀è nínú àwọn itèj̀ade Millerite tí

àkókò nàà. Nígba nàà, nígbà tí ó dé sí àpéjò àgò Exeter, tí ó wáyé láti ojò kejilá oṣù August sí ojò ketàdínlógún, 1844, àkókò kan pèlú ni a tún sojú, èyí tí ní ikeyìn yorí sí kí àwọn tí ó wà ní àpéjò nàà fi àpéjò nàà sílẹ̀ kí wọn sì kéde iránṣẹ̀ nàà.

“Àkókò pátó kan” wà nígbà tí iránṣẹ̀ Èkún Àárín Òru bá ti fi idásílẹ̀ rẹ̀ múlẹ̀ ní kíkún, àti ní àkókò nàà, gégé bí àkàwé nàà ẹ̀ fi hàn, ànfààní idánwò parí lórí àwọn wúndiá nàà. “Àkókò pátó” nàà ni “àkókò díẹ̀” kan sáájú, nígbà tí iránṣẹ̀ nàà n dàgbàsókè. Láti Oṣù Keje, oḍún 2023, iránṣẹ̀ Èkún Àárín Òru ti n dàgbàsókè, àti pé kò dàbí imúṣẹ̀ ti àwọn Millerite, a ti gbé iránṣẹ̀ nàà káàkiri ayé sáájú “iparí ànfààní idánwò” nàà. Nígba tí ànfààní idánwò parí ní òpin ipàdé Exeter, nígbà nàà ni iránṣẹ̀ nàà lọ sí “gbogbo apá ilẹ̀ nàà,” àti pé “a fi imólẹ̀ lélé lórí iránṣẹ̀ angeli kejì, èkún nàà sì yo oḱàn eḡbeḡberún èniyàn. Ó lọ láti ilú dé ilú, àti láti abúlẹ̀ dé abúlẹ̀, títí àwọn èniyàn Olorun tí n dúró de e fi jí ní kíkún.”

Nínú itàn wa lówólówó yìi, ihìn-iṣẹ̀ tí a bèrẹ̀ sí í tẹ̀ jáde ní oṣù Keje oḍún 2023 ti dé báyii sí orilẹ̀-èdè oḡorún-ún àti ogún káàkiri ayé, àti àwọn àpilẹ̀kọ̀ tí n sàfihàn idàgbàsókè ihìn-iṣẹ̀ Èkún Òru wà ní èdè tó ju oḡóta lọ, a sì lè kà àwọn àpilẹ̀kọ̀ nàà tàbí tẹ̀tí sí wọn.

Ìfihàn Jèsù Kristi, èyí tí Olorun fi fún un, láti fi hàn fún àwọn iránṣẹ̀ rẹ̀ àwọn ohun tí ó gbọ̀dò ẹ̀ ní kánkán; ó sì rán án, ó sì fi í hàn nípasẹ̀ ángẹ̀lì rẹ̀ fún iránṣẹ̀ rẹ̀, Jóhànù: ẹ̀ni tí ó jẹ̀rìí sí ọ̀rò Olorun, àti sí ẹ̀rì Jèsù Kristi, àti sí gbogbo ohun tí ó rí. Alábùkún ni ẹ̀ni tí n kà á, àti àwọn tí n gbọ̀ ọ̀rò àṣòtẹ̀lẹ̀ yìi, tí wọn sì n pa àwọn ohun tí a kọ̀ sínú rẹ̀ mọ̀: nitorí àkókò nàà ti sùn mólẹ̀. Ìfihàn 1:1–3.

Imólẹ̀ ihìn iṣẹ̀ yìi gégé bí a ti sàfihàn rẹ̀ pèlú àwọn àpilẹ̀kọ̀ nàà ni a ti mú ẹ̀ ní àkókò tó fẹ̀rẹ̀ jẹ̀ oṣù mẹ̀fà nípasẹ̀ èniyàn méjì.

“Àfi bí àwọn tí wọn lè rànlowó nínú — bá jí sí imọ̀ ojúṣe wọn, wọn kì yòò mọ̀ iṣẹ̀ Olorun nígbà tí igbe nílá ti angeli kẹ̀ta bá ti hàn gbangba. Nígba tí imólẹ̀ bá jáde láti tan imólẹ̀ sí ayé, dípò kí wọn dide wá sí iránlowó Olúwa, wọn yòò fẹ̀ dí iṣẹ̀ Rẹ̀ mólẹ̀ kí ó lè bá àwọn èrò wọn tóóró mu. Jẹ̀ kí n sọ̀ fún yín pé Olúwa yòò sísẹ̀ nínú iṣẹ̀ ikeyìn yìi ní ọ̀nà tí yòò yà púpọ̀ sí ohun tí a sàbà mọ̀ gégé bí itòlẹ̀ṣeṣe àtẹ̀yinwá, àti ní ọ̀nà tí yòò tako ètò èyíkẹ̀yìi tí èniyàn bá gbé kalẹ̀. Yòò sì wà láárín wa àwọn tí yòò máa fẹ̀ láti sàkóso iṣẹ̀ Olorun nígbà gbogbo, láti pàṣẹ̀ pàápàá nípa àwọn isisẹ̀ wo ni a ó ẹ̀ nígbà tí iṣẹ̀ nàà bá n lọ̀ síwájú lábẹ̀ itosónà angeli tí ó darapọ̀ mọ̀ angeli kẹ̀ta nínú ihìn-iṣẹ̀ tí a ó fi fún ayé. Olorun yòò lo àwọn ọ̀nà àti àwọn èròjà tí yòò fi hàn pé Òun tikára Rẹ̀ ni ó ti mú ijánu nàà sí ọ̀wọ̀ ara Rẹ̀. Yòò ya àwọn oṣìṣẹ̀ lẹ̀nu nípa àwọn ọ̀nà tí ó rorún tí Yòò lò láti mú iṣẹ̀ ọ̀dodo Rẹ̀ ẹ̀, àti láti mú un pé.” Testimonies to Ministers, 300.

Kiniun ti ẹ̀yà Júdá ti mú àwọn èniyàn Rẹ̀ ojò ikeyìn wá sí eṣe ketàlá títí dé kẹ́ẹ̀dógún ti Dániẹ̀lì mọ̀kánlá báyii, ní sísí itàn tí a sàpepe rẹ̀ nípasẹ̀ itàn oḍún 200 Ṣ.K. sí 63 Ṣ.K., àti pèlú Mátìù orí kerindínlógún, àti itàn ibewò Kristi sí Kesarea Filipi. Àwọn àṣòtẹ̀lẹ̀ méjèjèjì àti itàn imúṣẹ̀ wọn fara mọ̀ apá iwé Dániẹ̀lì tí a fi èdidi di títí di àwọn ojò ikeyìn. Iwé Dániẹ̀lì àti Ìfihàn jẹ̀ iwé kan soṣo, nitorí nàà ní àwọn ojò ikeyìn, kí àkókò àánú tó parí pátápátá, a tú Ìfihàn Jèsù Kristi sílẹ̀, Ìfihàn nàà sì kún fún apá Dániẹ̀lì tí ó ní í ẹ̀ pèlú àwọn ojò ikeyìn. Àkókò ti sùn mólẹ̀ fún iparí àpéjò àgò Exeter.

Ó sì wí fún mi pé, Má ɛ di ọ̀rọ̀ àsoṭelẹ̀ iwé yíi mọ̀lẹ̀: nítorí àkókò náà kù sí dèdẹ̀. Ẹni tí kò tọ̀, jẹ́ kí ó máa ɛ àìtọ̀ sí i: àti ẹni tí ó jẹ́ aláímọ̀, jẹ́ kí ó máa jẹ́ aláímọ̀ sí i: àti ẹni tí ó jẹ́ olódodo, jẹ́ kí ó máa ɛ òdodo sí i: àti ẹni tí ó jẹ́ míímọ̀, jẹ́ kí ó máa jẹ́ míímọ̀ sí i. Ìfihàn 22:10, 11.

A ó tẹ̀síwájú nínú iwádíí yíi nínú àpilẹ̀kọ̀ tí ó kàn.

Wò ó, ọ̀jọ̀ n bọ̀, ni Olúwa Ọ̀lọ̀run wí, tí èmi yòò rán iyàn sí ilẹ̀ náà; kí í ɛ iyàn oúnjẹ̀, bèẹ̀ ni kí í ɛ ò̀̀ngbẹ̀ omi, ɚ̀̀gbọ̀n ti gbígbọ̀ ọ̀̀rọ̀ Olúwa: Wọ̀n yóò sì máa ɚ̀̀ákiri láti inú ò̀̀kun dé inú ò̀̀kun, àti láti àríwá tí tí dé ilà-oòrùn, wọ̀n yóò máa sáré kiri láti wá ọ̀̀rọ̀ Olúwa, wọ̀n kí yóò sì rí i. Ní ọ̀̀jọ̀ náà àwọ̀n wúndiá ẹ̀lẹ̀wà àti àwọ̀n ọ̀̀dọ̀kùnrin yóò rẹ̀ nítorí ò̀̀ngbẹ̀. Àwọ̀n tí n búra nípasẹ̀ ẹ̀sẹ̀ Samaria, tí wọ̀n sì n wí pé, Ọ̀lọ̀run rẹ̀ wà láàyẹ̀, iwọ̀ Dan; àti pé, Ọ̀nà Beerseba wà láàyẹ̀; àwọ̀n náà yóò ɚ̀̀bú, wọ̀n kí yóò sì tún díde mọ̀ láéláé. Amos 8:11–14.